

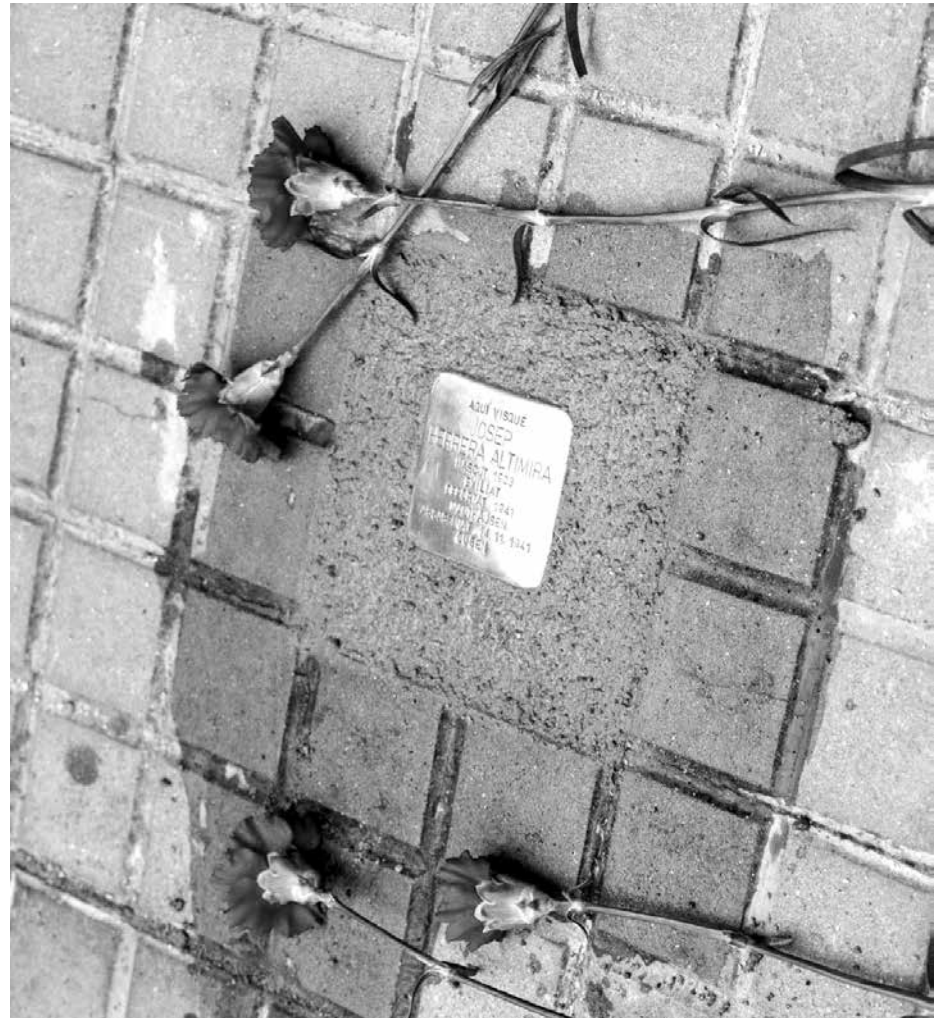
Un argentoní deportat a Mauthausen

MARGARIDA COLOMER I ROVIRA

Quan feia la recerca dels morts i desapareguts d'Argentona a la Guerra Civil, vaig trobar una carta d'Elvira Miguel, mare de Ventura Casanovas i Miguel, en què demanava a l'alcalde Julià Carbonell que es posés en contacte amb el consol d'Alemanya a Barcelona, per obtenir el certificat de defunció del seu fill que havia mort a Gusen, el 1941. A partir d'aquí començà el procés per recobrar la memòria de Ventura Casanovas. Sabem que va néixer al número 1 del carrer de Sant Miquel, de Premià de Mar, el 23 de setembre de 1912; era fill de Francesc Casanovas i Demont i d'Elvira Miguel i Carcañà.

La família de Ventura era de classe treballadora: el pare i la mare feien de teixidors en una de les fàbriques tèxtils de Premià de Mar. En Francesc Casanovas va morir molt jove i deixà la seva dona amb un fill molt petit. L'Elvira buscà feina i va fer de serventa a casa de Lladó Ramon i es va casar en segones núpcies amb el fill de la casa, l'Antoni Lladó i Ramon. D'aquest matrimoni hi hauria un altre fill, Abdó Ramon i Miguel.

Entre 1932 i 1933 la família Lladó Miguel va venir a viure a Argentona. L'Antoni i en Ventura hi treballaran plegats de rajolers. L'habitatge familiar el tenien al número 12 del carrer del Puig. Gràcies a David Farell sabem que aquesta dedicació al forn de rajoles està ben documentada a les matrícules industrials que

es conserven l'Arxiu Municipal d'Argentona.

Davant el cop d'Estat Militar i la Guerra Civil, d'Argentona van sortir una vintena de joves per formar part de les Milícies Anti-feixistes; entre els quals hi havia Ventura Casanovas. Va marxar des de Barcelona el 28 d'octubre de 1936, amb la Columna Ortíz, que operava a la zona del front d'Aragó. Ventura Casanovas hi treballava als serveis sanitaris.

Una vegada les tropes franquistes van envair Catalunya,

es va veure obligat a emprendre la retirada. A la primavera de 1939, França va començar a reclutar republicans que estaven refugiats al territori francès per a allistar-los a les Companyies de Treballadors Estrangers (CTE). Ventura Casanovas es va incorporar a la "109 Companyia de Treballadors Estrangers" fent de camioner. La majoria d'aquestes companyies van ser destinades a feines de fortificació i manteniment d'infraestructures militars.

Entre maig i juny de 1940,

Stolpersteine a Mataró, al Camí Ral.

Foto: La Veu TV

les tropes alemanyes van fer un gran nombre de presoners, entre els quals es trobava Ventura Casanovas, que fou capturat el juny de 1940 a la zona del Departament dels Vosgues o territori de Belfort. Va estar empresonat en un dels camps de presoners de guerra, el 140 Belfort. Posteriorment, fou traslladat a un altre camp de presoners de guerra, el XI-B Fallingbostel, on li van designar la matrícula 85921.

El 25 de gener de 1941, Ventura Casanovas va sortir en un comboi, el més nombrós de tots els que es van formar per deportar republicans espanyols a Mauthausen. Comptava amb 1.472 republicans, dels quals en van morir 1.079. El 27 de gener de 1941 arribà al camp. El viatge en aquells trens era una prova extremadament dura. Anaven tots amuntegats, sense ventilació i sense poder fer les necessitats íntimes. Quan arribaven a l'estació, molts d'ells ja eren morts o greument malalts. Els que sobreviuen, una vegada entraven al

camp de Mauthausen, els portaven a les dutxes, els desinfectaven, els afaitaven totes les parts peludes del seu cos i els donaven un pijama de ratlles amb el triangle blau i el número de la matrícula. A Ventura Casanovas li adjudicaren el 5870 i el triangle blau que era el signe d'apàtrides. Tot aquest protocol tenia la voluntat de despersonalitzar l'individu.

La vida al camp era d'esclavatge, se'ls obligava a fer una feina físicament esgotadora, exposats a la intempèrie i amb una indumentària inapropiada per al rigorós clima d'hivern. L'alimentació era escassa i en cap cas garantia que aportés aliment. Les condicions higièniques i el poc descans propiciaven el sorgiment de malalties que aviat es convertien en epidèmies. La mort arribava com a culminació de tot aquest procés.

Ventura Casanovas va resistir aquestes dures condicions durant un any. El 30 de juny de 1941, amb la designació de la matrícula 12958, fou traslladat a Gusen, un

annex de Mauthausen, situat a cinc quilòmetres. Les morts per la càmera de gas foren massives. No sembla exagerat parlar d'èxtermini de republicans al camp de Mauthausen, ja que en el període entre 1941-1942 n'hi van morir 5.000. Va ser el període més salvatge i justament és el que li va tocar viure a Ventura Casanovas que morí a Gusen el 9 de desembre de 1941.

No hem de perdre la memòria democràtica de tots els republicans que es van jugar la vida per les llibertats republicanes. Per això, tenim el projecte de les *STOLPERSTEINE*, són llambordes on es graven les dades de cada persona i es col·loquen davant de la casa on van viure.

Gràcies el Centre d'Estudis Argentonins Jaume Clavell hem tirat endavant aquest projecte perquè es pugui posar una d'aquestes llambordes davant de la casa del número 12 del carrer del Puig. De moment l'Ajuntament i el Memorial Democràtic estan tramitant la seva gestió.

 finques
cabrespina

Av. Puig i Cadafalch, 20
08310 ARGENTONA
 93 756 03 06
93 797 04 11

 Catalana
Occident
Assegurances

api Asociación de
Profesionales de
Inmobiliaria

 Administrador
Fincas
Col·legiat